

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด
มีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคล
หรือกลุ่มบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
และเพิ่มเติมวิธีการตรวจหาสารเสพติดจากเส้นผมในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม
และการนำตัวผู้เสพหรือผู้ติดเข้ารับการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓
เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จึงออกประกาศไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง กำหนด
หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมีสารเสพติด
อยู่ในร่างกายหรือไม่ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“การตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด” หมายความว่า การตรวจหรือทดสอบหาระดับหรือปริมาณ
ของสารเสพติดอันเกิดจากการเสพยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

“ผู้รับการตรวจหรือทดสอบ” หมายความว่า ผู้รับการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด

ข้อ ๔ การตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด ให้ตรวจหรือทดสอบจากปัสสาวะ หรือใน
กรณีจำเป็นเพื่อการตรวจสอบประวัติการเสพยาเสพติดย้อนหลังให้ตรวจหรือทดสอบจากเส้นผม
โดยให้ปฏิบัติตามวิธีการตรวจหรือทดสอบของชุดน้ำยาตรวจสอบ อุปกรณ์หรือเครื่องมือแต่ละชนิด
สำหรับการตรวจหรือทดสอบ แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ต่อการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้ที่มีเหตุ
อันควรเชื่อว่าเสพยาเสพติดเข้ารับการตรวจ หรือสั่งให้ไปรับการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติด
ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงาน ภายในระยะเวลาและสถานที่ที่เจ้าพนักงานกำหนด

หมวด ๒

การตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในปัสสาวะ

ข้อ ๕ การเตรียมการในการตรวจหรือทดสอบให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดให้มีบริเวณสำหรับตัวผู้เข้ารับการตรวจหรือทดสอบ เพื่อดำเนินการตรวจหรือทดสอบหรือเก็บปัสสาวะภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณี เพื่อให้การตรวจหรือทดสอบหรือเก็บปัสสาวะเสร็จสิ้นไปโดยเรียบร้อยและเก็บไว้ในสถานที่มิดชิดจากบุคคลภายนอก

(๒) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการตรวจหรือทดสอบเพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทันเหตุการณ์ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงาน

(๓) จัดให้มีอุปกรณ์ในการเก็บปัสสาวะ โดยให้ใช้ขวดแก้วหรือขวดพลาสติกพร้อมฝาปิดขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๖๐ มิลลิลิตร โดยขวดที่นำมาใช้ต้องสะอาดและแห้ง และให้มีฉลากและกระดาษขาว เพื่อใช้สำหรับปิดผนึกขวดตัวอย่างปัสสาวะด้วย

ข้อ ๖ วิธีเก็บปัสสาวะให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดให้มีผู้ควบคุมการถ่ายปัสสาวะของผู้รับการตรวจหรือทดสอบทุกครั้ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ปัสสาวะเกิดการเจือจาง เต็มสารเพื่อปลอมปน หรือสับเปลี่ยนตัวอย่าง

(๒) ให้บันทึกหมายเลขประจำขวด และชื่อ นามสกุล ของผู้รับการตรวจหรือทดสอบบนฉลากปิดขวดเก็บปัสสาวะ

(๓) ให้ขวดแก่ผู้รับการตรวจหรือทดสอบ นำไปถ่ายปัสสาวะจำนวนประมาณ ๓๐ มิลลิลิตร

ข้อ ๗ วิธีการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเบื้องต้น ให้ถือปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือหรือชุดน้ำยาตรวจสอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ชุดน้ำยาตรวจหรือทดสอบของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยให้ถือปฏิบัติตามคู่มือวิธีการตรวจสอบของชุดน้ำยาตรวจสอบของหน่วยงานนั้น

(๒) ชุดตรวจหรือเครื่องมือตรวจสอบโดยวิธี Immunoassay โดยให้ถือปฏิบัติตามคู่มือวิธีการตรวจสอบของชุดตรวจหรือเครื่องมือแต่ละชนิด

ข้อ ๘ ในกรณีที่ตรวจหรือทดสอบในเบื้องต้นตามข้อ ๗ แล้วให้ผลบวก บุคคลนั้นอาจเป็นผู้เสพยาเสพติด ให้เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จัดบันทึกข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล ภูมิลำเนา หรือสถานที่อยู่ของผู้รับการตรวจหรือทดสอบที่สามารถจะเรียกตัวหรือออกหมายเรียกมาเพื่อดำเนินคดีได้เมื่อมีการตรวจสอบยืนยันผลตามข้อ ๑๐ แล้วพบว่าเป็นผู้มีสารเสพติดในร่างกาย

ข้อ ๙ ในการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเบื้องต้นนั้น เมื่ออ่านผลแล้วปรากฏว่าให้ผลบวก ตามคู่มือวิธีการตรวจตามเครื่องมือหรือชุดน้ำยาตรวจสอบในข้อ ๗ ให้ปิดเป็นความลับ และให้เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานที่ทำการตรวจ

หรือทดสอบหาสารเสพติด นำขวดปัสสาวะของผู้รับการตรวจหรือทดสอบนั้นปิดให้สนิท พร้อมทั้งผนึกปากขวดด้วยแถบกาวยึดมีลายมือชื่อของผู้ทำการตรวจหรือทดสอบกำกับไว้ และเมื่อดำเนินการดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้ทำการตรวจหรือทดสอบรีบส่งตัวอย่างปัสสาวะไปยังสถานตรวจพิสูจน์ตามคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เรื่อง กำหนดสถานตรวจพิสูจน์ โรงพยาบาลหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อตรวจยืนยันผล

ข้อ ๑๐ เมื่อสถานตรวจพิสูจน์ โรงพยาบาลหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้รับขวดปัสสาวะตามข้อ ๙ และได้ดำเนินการตรวจยืนยันแล้ว ให้ถือเกณฑ์การตัดสินผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นผู้มีสารเสพติดอยู่ในร่างกาย ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มแอมเฟตามีน (Amphetamines) และกลุ่มเอ็กซ์ตาซี (Ecstasy - Group Substances) เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือเมตาบอไลต์ของสารในกลุ่มดังกล่าว อยู่ในปัสสาวะตั้งแต่ ๑ ไมโครกรัม/มิลลิลิตร ขึ้นไป

(๒) กลุ่มโอปิเอต (Opiates) ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟิน และฝิ่น เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือเมตาบอไลต์ของสารในกลุ่มดังกล่าว อยู่ในปัสสาวะตั้งแต่ ๓๐๐ นาโนกรัม/มิลลิลิตรขึ้นไป

(๓) กลุ่มกัญชา (Cannabis) เมื่อตรวจพบว่ามีสารออกฤทธิ์หรือกัญชา (Cannabinoids) หรือเมตาบอไลต์ของกัญชาอยู่ในปัสสาวะ ตั้งแต่ ๕๐ นาโนกรัม/มิลลิลิตร ขึ้นไป

(๔) กลุ่มโคคาอีน (Cocaine) เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือเมตาบอไลต์ของโคคาอีน อยู่ในปัสสาวะตั้งแต่ ๓๐๐ นาโนกรัม/มิลลิลิตร ขึ้นไป

(๕) คีตามีน (Ketamine) เมื่อตรวจพบว่ามีสารและเมตาบอไลต์ของคีตามีนรวมกัน อยู่ในปัสสาวะตั้งแต่ ๑ ไมโครกรัม/มิลลิลิตร ขึ้นไป

หมวด ๓

การตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเส้นผม

ข้อ ๑๑ ในกรณีมีการตรวจสอบประวัติเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดย้อนหลังของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเสพยาเสพติด โดยเป็นกรณีจำเป็นและไม่อาจใช้กระบวนการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในปัสสาวะได้ เพื่อความเป็นธรรมและประโยชน์ของกระบวนการยุติธรรม ให้เจ้าพนักงานสั่งให้ตรวจหาสารเสพติดในเส้นผม โดยให้ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่จากสถานตรวจพิสูจน์ ซึ่งผ่านการอบรมการดำเนินการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเส้นผม

ข้อ ๑๒ การเตรียมการในการตรวจหรือทดสอบให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดให้มีบริเวณสำหรับตัวผู้เข้ารับการตรวจหรือทดสอบ เพื่อดำเนินการตรวจหรือทดสอบหรือเก็บเส้นผมภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณี เพื่อให้การเก็บตัวอย่างเส้นผมเสร็จสิ้นไปโดยเรียบร้อยและเก็บไว้ในสถานที่มิดชิดจากบุคคลภายนอก

(๒) จัดให้มีเจ้าพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่จากสถานตรวจพิสูจน์ เป็นผู้ดำเนินการตัดและเก็บตัวอย่างเส้นผม และอาจกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการเก็บตัวอย่างเส้นผมเพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทันเหตุการณ์ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงาน

(๓) จัดให้มีอุปกรณ์สำหรับการตัดเส้นผม อุปกรณ์สำหรับการเก็บและรักษาเส้นผม และซองสำหรับการบรรจุตัวอย่างเส้นผม โดยอุปกรณ์ดังกล่าวต้องมีความสะอาด ถูกหลักอนามัย ปราศจากเชื้อโรคติดต่อ และใช้ซองบรรจุตัวอย่างเส้นผมซึ่งมีสัญลักษณ์หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีแบบฟอร์มสำหรับกรอกข้อมูลหน้าซองบรรจุตัวอย่างเส้นผม

ข้อ ๑๓ วิธีเก็บเส้นผมให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดให้มีเจ้าพนักงานควบคุมการตัดเส้นผมของผู้รับการตรวจหรือทดสอบทุกครั้ง โดยให้เจ้าพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่จากสถานตรวจพิสูจน์ เป็นผู้ตัดเส้นผมในปริมาณและความยาวเท่าที่จำเป็นสำหรับการตรวจหาสารเสพติดในเส้นผม ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันละเมิดสิทธิของประชาชน หรือที่อาจทำให้เกิดการสืบเปลี่ยนตัวอย่างเส้นผม

(๒) ให้เจ้าพนักงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่จากสถานตรวจพิสูจน์ จัดบันทึกหมายเลขตัวอย่างบนแบบฟอร์มหน้าซองบรรจุตัวอย่างเส้นผม และจัดบันทึก ชื่อ นามสกุล ภูมิลำเนา หรือสถานที่อยู่ของผู้รับการตรวจหรือทดสอบที่สามารถเรียกตัวได้บนซองบรรจุตัวอย่างเส้นผม

(๓) เมื่อตัดตัวอย่างเส้นผมแล้ว ให้เจ้าพนักงานร่วมกับเจ้าหน้าที่จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือเจ้าหน้าที่จากสถานตรวจพิสูจน์ เป็นผู้เก็บตัวอย่างเส้นผมบรรจุใส่ซองบรรจุ และปิดผนึกซองด้วยเทปขาว ผนึกซองให้มิดชิด ลงลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมดำเนินการ และให้เจ้าพนักงานที่กำกับดูแลบันทึกบนหน้าซองเก็บตัวอย่างเส้นผมว่าเป็นการตรวจในพื้นที่ใด และนำตัวอย่างเส้นผมดังกล่าวส่งไปตรวจพิสูจน์ที่สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือสถานตรวจพิสูจน์ตามคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือโรงพยาบาลหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ ต่อไป

ข้อ ๑๔ วิธีการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเส้นผม ให้ถือปฏิบัติตามคู่มือวิธีการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเส้นผมของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือคู่มือวิธีการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเส้นผมของสถานตรวจพิสูจน์ หรือคู่มือวิธีการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเส้นผมของโรงพยาบาลหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์สำหรับการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดในเส้นผม เพื่อตรวจพิสูจน์ว่าเป็นผู้มีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่

ข้อ ๑๕ เมื่อสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือสถานตรวจพิสูจน์ หรือโรงพยาบาลหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์และออกรายงานผลการตรวจพิสูจน์จากห้องปฏิบัติการแล้ว ให้ถือเกณฑ์การตัดสินผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นผู้มีสารเสพติดในร่างกาย ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มแอมเฟตามีน (Amphetamines) และกลุ่มเอ็กซ์ตาซี (Ecstasy - Group Substances) เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือเมตาบอไลต์ของสารในกลุ่มดังกล่าวอยู่ในเส้นผมตั้งแต่ ๐.๒ นาโนกรัม/มิลลิกรัม ขึ้นไป

(๒) กลุ่มโอปิเอต (Opiates) ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟิน และฝิ่น เมื่อตรวจพบว่ามีสารหรือเมตาบอไลต์ของสารในกลุ่มดังกล่าวอยู่ในเส้นผมตั้งแต่ ๐.๒ นาโนกรัม/มิลลิกรัม ขึ้นไป

(๓) กัญชา (Cannabis) เมื่อตรวจพบว่ามีสารเตตรา ไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol (THC)) อยู่ในเส้นผม ตั้งแต่ ๐.๐๕ นาโนกรัม/มิลลิกรัม ขึ้นไป และตรวจพบว่ามีสารเมตาบอไลต์ของกัญชา ได้แก่ ๑๑-นอร์-เดลต้า-เตตรา-ไฮโดรแคนนาบินอล คาร์บอกซิลิกแอซิด (๑๑-Nor- Δ^9 -THC-COOH) อยู่ในเส้นผมตั้งแต่ ๐.๐๐๐๒ นาโนกรัม/มิลลิกรัม ขึ้นไป

(๔) กลุ่มโคคาอีน (Cocaine) เมื่อตรวจพบว่ามีโคคาอีน อยู่ในเส้นผมตั้งแต่ ๐.๕ นาโนกรัม/มิลลิกรัม ขึ้นไป หรือเมตาบอไลต์ของโคคาอีน อยู่ในเส้นผมตั้งแต่ ๐.๐๕ นาโนกรัม/มิลลิกรัม ขึ้นไป

(๕) คีตามีน (Ketamine) เมื่อตรวจพบว่ามีคีตามีนอยู่ในเส้นผมตั้งแต่ ๐.๕ นาโนกรัม/มิลลิกรัม หรือเมตาบอไลต์ของคีตามีน อยู่ในเส้นผมตั้งแต่ ๐.๑ นาโนกรัม/มิลลิกรัม ขึ้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

วิชญ์ เครืองาม

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด